श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, एप्रिल-२०१६

कक्षा - शास्त्री-३ (Sem_6) **प्रश्नपत्र-८** **गुणाः - ७०**

विषयः - वेदसंहिता CE 3.6.12 **समयः - ११:०० तः ०२:००**

दिनाङ्कः - २६-०४-२०१६ **सन्दर्भग्रन्थः - वेदभाष्यभूमिकासंग्रहः**

युनिट-१

प्रश्नः -१ निम्नाङ्कितेषु कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या विधेया । ०८

(१) नास्त्येतद ब्राह्मणेन्यत्र लक्षणं विद्यतेऽथवा ।
नास्तीयन्तो वेदभाग इति क्लृप्तेरभावतः ॥

(२) नर्कसाम यजुषां लक्ष्म सां कर्यादिति शङ्किते ।
पादश्च गीतिः प्रश्लिष्ट पाठ इत्यस्य सङ्करः ॥

(३) सामर्वं प्रति मुख्यं स्याद् गुणो वा बाह्यपाठतः ।
मुख्यमभ्यसितुं पाठौ गुणो गीताक्षरैः स्तुतेः ॥

प्रश्नः -२ कस्यापि एकस्य वर्णनं वर्णयत । ०८

(१) साम्नां देवतास्तुतिहेतुत्ववर्णनम् । *(२) ऊहग्रन्थस्य पौरुषेयत्वापौरुषेयत्वविचारः ।*

प्रश्नः -३ द्वयोः टिप्पणी कार्या । ०४

(१) मन्त्रलक्षणम् । *(२) सामशब्दस्य गानमात्रवाचित्वप्रतिपादनम् ।*

(३) स्तोभस्य लक्षणनिर्देशः । *(४) इराशब्दस्य गानविधानम् ।*

प्रश्नः -४ अधोलिखितेषु पञ्चानामुत्तरं लिखत । ०५

(१) सामवेदभाष्यभूमिकायाः भाष्यकारस्य नाम किम् ?

(२) "मन्त्रब्राह्मणयोर्वेदानामधेयम्" कस्योक्तिः ?

(३) 'व्याप्तिः'-इत्यस्य अर्थं लिखतु ।

(४) 'इरापदं . . . . स्याद्' रिक्तस्थानपूर्तिं कुरु ।

(५) 'अतिव्याप्तिः'- इत्यस्य-अर्थं लिखतु ।

(६) कल्पसूत्रं कति विधम् ?

(७) 'स्तुतिर्नाम . . . . वाक्यम्' रिक्तस्थानं पूरयतु ।

युनिट-२

प्रश्नः -५ कयोश्चिद् द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । ०८

(१) यच्चित्रयायजेतेति तद्गुणो नाम वा भवेत् ।
चित्रस्त्रीत्वगुणौरूढे रग्निषोमीयके पशौ ॥

(२) असंजातविरोधोऽतस्तद्वशातुपसंहतेः ।
नयने सति वाक्येन धर्माणां वेदगामिता ॥

(३) एकस्तोमेऽन्यशब्दः स्यात् बहुस्तोमेऽपिवाऽग्रिमः ।
त्रिवृदन्येत्यर्थवादान् नान्यमात्रस्य सम्भवात् ॥

प्रश्नः -६ एकस्य समीक्षा कार्या । **०८**

(१) स्वरसामविकारचिन्तनम् ।

(२) स्वदृक् शब्दस्य मीलनावधित्वकथनम् ।

प्रश्नः -७ कश्चिदेका टिप्पणी कार्या । **०२**

(१) श्लोकादिसाम्ना आज्यपृष्ठादिस्तोत्रस्य समुच्चयनिर्णयः ।

(२) ब्रह्मसाम्नोविकल्पितत्वकथनम् ।

प्रश्नः -८ द्वयोः लघूत्तरौ देयौ । **०२**

(१) "त्रिवृदग्निष्टुदग्निष्टोमः" कस्य ब्राह्मणस्योक्तिः ?

(२) "विश्वजित् सर्व पृष्ठो भवति" कस्य ब्राह्मणस्योक्तिः ?

(३) सामगानं कयारीत्या भवति ?

यूनिट-३

प्रश्नः -९ द्वयोः मन्त्रयोः ससन्दर्भं व्याख्या विधेया । **०८**

(१) नतिथिर्न च नक्षत्रं न ग्रहो न च चन्द्रमाः ।
अथर्वमन्त्रसम्प्राप्त्या सर्वसिद्धिर्भविष्यति ॥

(२) विनापिविधिना दुष्ट लाभान्न हि तदर्थता ।
कल्व्यस्तु विधि सामर्थ्यात् स्वर्गो विश्वजिदादिवत् ॥

(३) अभिधाभावनामाहु रन्यामेवलिङ्गादयः ।
अर्थात्म भावनात्वन्या सर्वाख्यातेषु गम्यते ॥

प्रश्नः -१० एकस्य वर्णन कुरुत । **०८**

(१) स्वाध्यायाध्ययनविधिविचारे प्राभाकरमतं सविस्तरमुपन्यस्य तस्य सप्रमाणं खण्डनं कुरुत ।

(२) 'अप्रमाण्यं स्वतः, प्रामाण्यं परतः' इति सौगतमतोपन्यासः ।

प्रश्नः -११ द्वयोः टिप्पणी कार्या । **०४**

(१) पूर्वोक्तस्य सांख्यमतस्य समीक्षा ।

(२) अप्रामाण्यं चोभयमपि परत एवेति वदतां तार्किकाणां मतप्रतिपादनम् ।

(३) "अपौरुषेयवेदा" ग्रन्थानुरूपं निरूपणं कुरुत ।

प्रश्नः -१२ पञ्चानां लघूत्ताणि लिखन्तु । **०५**

(१) 'शेषे यजुः शब्दः' कस्योक्तिः ?

(२) वेदैरशून्यस्त्रिभिरेति कस्य वचनम् ?

(३) 'त्र्य्याविद्ययेति ब्रूयात्' कस्य ब्राह्मणस्य सूत्रम् ?

(४) नतिथिर्न च . . . . . न ग्रहो . . . . . न च . . . . ॥ पूर्ति कार्या ।

(५) वेदाः कति ?

(६) अध्ययनं कथं विधीयते ?

(७) अथर्ववेदभाष्यकारस्य नाम किम् ?